

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Open & Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

शास्त्रीसेतुः (व्याकरणम्) (चतुर्थपत्रम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2022-23

पत्रम् - ..... विषयः - .....
अध्येतुः नाम - ..... पञ्जीकरणसंख्या - .....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनः प्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....
दिनाङ्कः .....

शास्त्रीसेतुः (व्याकरणम्) - चतुर्थपत्रम्

- विषयः - लघुसिद्धान्तकौमुदी (अदादितः भ्वादिपर्यन्ता) पूर्णाङ्काः-100
- निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति।
अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।
- Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

- प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः अङ्काः - 02 x 20 = 40
- निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।
- Note - This section contains twenty five questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

१. "संयोगसंज्ञाविधायकं" सूत्रं किमस्तीति लिखत।
२. का नाम "संहिता संज्ञा" सूत्रोल्लेखं कुरुत।
३. "सवर्णसंज्ञाविधायकं" सूत्रं लिखत।
४. "शिवसूत्राणि" कति? तानि च कानि।
५. "उपदेश" इत्युक्ते केषां व्याकरण-तत्त्वानां ग्रहणं भवति।
६. "लोपसंज्ञाविधायकं" सूत्रं किम्?
७. "वार्तिककारस्य" नाम किम्?
८. "पदसंज्ञा" सूत्रं विवृणुत।
९. 'अचोऽन्त्यादि टि' सूत्रार्थं लिखत।
१०. "पतञ्जलिना" कः व्याकरणग्रन्थः लिखितः।
११. "गुणसंज्ञा" केन सूत्रेण भवति।
१२. "उपेन्द्रः, गङ्गोदकम्" चेति शब्दयोः सिद्धि-विधायकं सूत्रं लिखत।
१३. "पररूपसन्धिः" केन सूत्रेण भवति।
१४. 'उपदेशोऽजनुनासिक इत्' इति सूत्रार्थं वर्णयत।
१५. "हरये, विष्णवे" इति रूपद्वयस्य विधायकं सूत्रं लिखत।
१६. 'पूर्वत्रासिद्धम्' इति सूत्रस्य तात्पर्यं लिखत।
१७. 'अकः सवर्णे दीर्घः' इति कीदृशं सूत्रमस्ति?
१८. "श्रुत्वसन्धिविधायकं" सूत्रं सोदाहरणं वर्णयत।
१९. "वाक्+अत्र" इत्यत्र सन्धिं विधाय सन्धिनाम अपि लिखत।
२०. 'शात्' इति सूत्रार्थं लिखत।
२१. "अन्यतरस्याम्" इति पदस्य कः अर्थः।

२२. 'मोऽनुस्वारः' सूत्रोदाहरणं प्रदर्शयत।
 २३. 'शशछोऽटि' सूत्रस्योदाहरणद्वयं लिखत।
 २४. "षट्संज्ञाविधायकं" सूत्रं लिखत।
 २५. 'यूस्त्र्याख्यौ नदी' सूत्रं विवृणुत।

खण्डः - ख

- प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः अङ्काः- 08 x 05 = 40
 निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : - This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

१. 'लः कर्मणि च भावे चाकर्मकेभ्यः' सूत्रं यथाग्रन्थं विलिखत।
२. "विसर्गसन्धिविधायकं" सूत्रं विलिख्य उदाहरणानि प्रदर्शयत।
३. "सुद्ध्युपास्यः, रामश्शेते, वाग्धरिः, शिवच्छाया" एतेषु द्वयोः ससूत्रार्थवर्णनं कुरुत।
४. 'हलन्त्यम्' ससूत्रोदाहरणपूर्वकं वर्णयत।
५. 'मुखनासिकावचनोऽनुसिकः' पदच्छेदविभक्त्योदाहरणसहितं लिखत।
६. "रमा" शब्दस्य ससंबोधनसप्तविभक्तिषु रूपाणि लिखत।
७. 'अनद्यतने लङ्' सूत्रं उदाहरणैः प्रदर्शयत।
८. 'बहुगणवतुडति संख्या' सूत्रं सोदाहरणं विलिखत।

खण्डः - ग

- प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ अङ्काः- 10 x 02 = 20
 निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : - This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

१. "संहिता" नाम का? कारिकया अवबोधय उदाहरणानि लिखत।
२. "लघुसिद्धान्तकौमुदीग्रन्थकारस्य" परिचयः सविस्तरेण कार्य्यः।
३. "हरिगुर्वोः" शब्दयोः रूपाणि लिखत।
४. "पठ्" धातोः लट्, लोट्, लङ्, लृट् लिट् लकारेषु रूपाणि प्रदर्शयत।

Filename: शास्त्रीसेतुः - चतुर्थपत्रम् (व्याकरणम्)
Directory: C:\Users\msp\Documents
Template: C:\Users\msp\AppData\Roaming\Microsoft\Templates\Normal.dot
m
Title:
Subject:
Author: DELL
Keywords:
Comments:
Creation Date: 11/29/2023 10:47:00 AM
Change Number: 21
Last Saved On: 12/9/2023 2:47:00 PM
Last Saved By: msp
Total Editing Time: 22 Minutes
Last Printed On: 12/9/2023 2:47:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 4
Number of Words: 1,297 (approx.)
Number of Characters: 7,396 (approx.)